

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6. Vtrum peccator accedens ad hoc sacramentum sit repellendus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS VI.

Utrum sacerdos debeat denegare corpus Christi peccatori petenti.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod sacerdos debeat denegare corpus Christi peccatori petenti. Non enim est faciendum contra Christi preceptum, propter uitandum scandalum, uel infamiam alicui: sed Dominus precepit Matth. 7. Nolite sanctum dare canibus. Maxime autem datur sanctum canibus, cum hoc sacramentum peccatoribus exhibetur. ergo neque propter uitandum scandalum, neque propter uitandam infamiam alicuius, debet hoc sacramentum peccatori petenti dari.

¶ 2 Præter. De duobus malis minus malum est eligendum: sed minus malum esse uidetur, si peccator infametur, uel etiam si hostia non consecrata detur, quam si sumens corpus Christi, mortaliter peccet. uidetur ergo hoc potius esse eligendum, quod uel infametur peccator petens corpus Christi, uel etiam quod detur ei hostia non consecrata.

¶ 3 Præter. Corpus Christi interdum datur suspectis de crimine, ad eorum manifestationem legitur. n. in Decretis. 2. q. 4. Saepe contingit, ut in monasteriis monachorum, furta perpetrentur: accire statimur, ut quando ipsi fratres de talibus expurgare se debent, missa ab abbate celebretur, uel ab aliquo ex presentibus fratribus, & sic expleta missa, omnes communicentur in hac uerba, corpus Christi sit tibi hodie ad probationem & infra, Si episcopo aut presbytero aliquod maleficium fuerit imputatum, in singulis missis celebrari debet & communicari, & de singulis sibi imputatis, innocentem se ostendere: sed peccatores occultos non oportet manifestari: quia si frontem uerecundie abiecerint, liberius peccabunt, ut Augustinus dicit in lib. de uerbis Domini. ergo peccatoribus occultis non est corpus Christi dandum, etiam si petant.

SED CONTRA est, quod super illud psal. 21. Manducauerunt, & adorauerunt omnes pingues terræ, dicit Augustinus. Non prohibebat dispensator pingues terræ, id est, peccatores, mensam Domini manducare.

RESPON. Dicendum, quod circa peccatores distinguendum est. Qui dam n. sunt occulti, quidam uero manifesti, s. per euiden-

tiam facti: sicut publici usurarii, aut publici raptores, uel etiam per aliquod iudicium ecclesiasticum uel seculare. Manifestis ergo peccatoribus non debet etiam petentibus sacra communio dari: unde Cypria. scribit ad quendam, Pro dilectione tua consulendum me existimasti, quid mihi videatur de histrionibus, & mago illo, qui apud uos constitutus ad huc in artibus suis dedecore perseuerat, an talibus sacra communio cum ceteris Christianis debeat dari: puto nec maiestati diuinæ, nec euangelicæ disciplinæ congruere, ut pudor & honor ecclesiæ tam turpi, & infami contagione fædetur. Si uero non sunt manifesti peccatores, sed occulti, non potest eis petentibus sacra communio denegari: cum enim quilibet Christianus ex hoc ipso, quod est baptizatus, sit admissus ad Dominicam mensam, non potest ei ius suum tolli, nisi pro aliqua causa manifesta: unde super illud 1. Corinth. 5. si is qui frater nominatur inter uos, &c. dicit glossa Augustini. Nos a communione quemquam prohibere non possumus, nisi aut sponte confessum, aut in aliquo iudicio ecclesiastico, uel seculari nominatum, atque conuictum: potest tamen sacerdos, qui est conscius criminis occulte monere peccatorem occultum, uel etiam in publico generaliter omnes, ne ad mensam Domini accedant, antequam de peccatis poeniteant, & ecclesiæ reconcilientur, nam post poenitentiam & reconciliationem, etiam publicis peccatoribus non est communio deneganda, præcipue in ar. mortis. ubi in concilio Carthaginensi legitur, Senecis atque histrionibus, ceterisque huiusmodi personis, uel apostatis conuersis ad Deum, reconciliatio non negetur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sancta prohibetur dari canibus, id est, peccatoribus manifestis: sed occulta non possunt publice puniri, sed sunt diuino iudicio seruanda.

AD SECVNDVM dicendum, quod licet peius sit peccatori occulto peccare mortaliter, sumendo corpus Christi, quam infamari, tamen sacerdoti ministranti corpus Christi, peius est peccare mortaliter, in famando iniuste peccatorem occultum, quam quod ille mortaliter peccet, quia nullus debet peccatum mortale committere, ut alium liberet a peccato. unde Augustinus dicit in lib. q. super Genes. periculosissime admittitur hæc compensatio, ut nos faciamus aliquid mali, ne alius grauius malum faciat. Peccator tamen occultus potius debet eligere infamari, quam indignè ad mensam Domini accedere. Hostia tamen non consecrata nullo modo debet dari loco consecrate: quia sacerdos hoc faciens, quantum in se est, facit idololatrare illos, qui credunt esse hostiam consecratam, siue alios presentes, siue etiam ipsum sumentem: quia ut Augustinus dicit, nemo carnem Christi manducet, nisi prius adoret. unde extra de celebratione missarum, c. de homine, dicitur, licet is, qui pro sui criminis

num uergeret famæ ipsius peccatis, par esset ratio in hoc casu, & in casu quo ita ret paratus ad communicandum; posset enim ne actus negationis suæ, detraheret famam proximi, communicare ipsum relinquendo ipsi peccatori curam suamet.

Item in eodem articulo nota in nullo casu dandam, aut accipiendam esse hostiam non consecratam, quasi loco communionis. Dico autem hoc, quia etiam sciente tam communicante quam accipiente hostiam, non esse consecratam, propter presentes qui in distincte adorant, uel adorare prius quamlibet hostiam quam deferri uel dari consueuerunt, illicitum est: nam si nullus esset omnino præsens, non fieret accipiens se communicare, sed abstinere omnino.

In responsione ad tertium eiusdem articulo nota quod decreta illa, que corpus Christi quasi ad examinationem ordinarent, non fuerunt per concilia uniuersalia facta: sed fuit concilium particulariter, ut patet 2. q. 4. & propterea non est mirum si errauit.

In li. de medicis penitentiæ, ca. 3. in med. 9.

In Concilio Carthaginensi, can. 55.

In q. 42. t. 4.

In psalm. 98. circa me. ex positionis. tom. 9.

Super qualibet articulo... In ar. aduerte Durand. in lib. 4. d. 9. ar. ult. limitare dictum Auctoris hic, scilicet Oculis peccatoribus peccantibus non potest sacra communio denegari. distinguit n. de sacerdotis curato seu eius uicario seu curam gerente, & similibus de tempore generalis communionis aut infirmitatis, uel tempore alio, putaque non gerentem curam animarum de bere negare communionem: ex eo quod non tenetur illum communicare etiam cum licentia curati; curam autem exercere tempore generalis communionis, per se uisibile, sine scandalo tantum, negare communionem debere. Mithi autem uidetur quod licet causa sit distinctio Durand. ut petens eorum non exequatur sacramentum quod intendit debitum: tamen nullum uideo negandi oculis peccatori publice se eorum in gerenti, siue sit sacerdos curans, siue non, modo sit paratus in aliam eorum, quoscumque. Et ratio est: quia Christi actio, nostra est instructio: contra autem quod Dominus non tenebatur tunc ad communicandum apostolos, & de facili modicum suspicando potuisset sine scandalo euitare iudam, institutio sacramentum post datam intinctam buccellam, qua sumpta exiuit foras. Et confirmatur: quia iudas non petiit communionem, & tamen Dominus apostolice choram communicans, ipsum cum ceteris inuitauit dicens, Comedite, seu bibite ex hoc omnes. Quocirca Durand. distinctio locum habere uidetur, quando ad partem coram alio tamen peteret aliquis sacerdos, uellet celebrare, & ipsum communicare: tum enim qui non tenetur communicare tunc occultum peccatorem, debet, si sine scandalo potest suum negare ministerium. Dico autem sine scandalo, quia si negatio in da

